

Ko napaka postane poškodba

Termin medicinska poškodba pomeni škodo, ki je nastala zaradi medicinske napake. Kaj se zgodi v takem primeru, je odvisno od situacije ter zakonodaje v posameznih deželah. Najbolj pomemben prvi korak je, da bolnik po medicinski škodi dobi pravilno zdravljenje. Naslednji korak je ugotoviti, kaj se je zgodilo. IAPO predlaga, da naj bodo organizacije bolnikov tiste, ki podpirajo posameznike, da se srečajo z zdravstvenimi delavci, da pride do javnega priznanja napake ali da se pride do drugih rešitev, ki odgovorijo na vprašanja posameznikov in družin. Velikokrat tisto, kar ljudje želijo, ni kazen ali iskanje krivde. Večinoma oškodovanci želijo v prvi vrsti informacijo o tem, kaj se je zgodilo. Tako ravnanje bo tudi zagotovilo, da se bodo udeleženci iz takega dogodka naučili, da se ne bo ponovil nekomu drugemu.

Nadaljnje dejavnosti so odvisne od države in njene zakonodaje, ki so v EU različne.

Kaj je varen zdravstveni sistem

Cilj varnega zdravstvenega sistema je preprečiti medicinsko napako. Dobra in jasna komunikacija med sistemom in bolnikom je pogoj za zmanjšanje medicinskih napak. Vzrok je v tem, ker dobro informiran in osveščen bolnik lahko sodeluje in razume zdravljenje in ugotovi, če je samo zdravljenje drugačno ali neobičajno.

Kako moramo ravnati

Dobro informiran in osveščen bolnik lahko sodeluje in razume zdravljenje in ugotovi, če je samo zdravljenje drugačno ali neobičajno. Iz navedenega sledi, da moramo sami skrbeti za svojo varnost, s tem da razumemo zdravljenje in da dobro komuniciramo z zdravstvenim osebjem.

Povzeto po poročilu IAPO (International Association of Patients Organizations), ki je mednarodna zveza organizacij bolnikov.

Društvo pljučnih in alergijskih bolnikov Slovenije
Pulmonary and Allergic Patients Association of Slovenia

ZD Rudnik, Rakovniška ulica 4, 1000 Ljubljana
Tela: 01 427 4444, Fax: 01 427 4443
e pošta: dpbs@siol.net, www.dpbs.si
TRR: 02045-0018294003
davčna št.: SI80238955

POSTANITE OSVEŠČEN BOLNIK

Še desetletje nazaj smo pričakovali, da so zdravniki in zdravstveni delavci očetovski, prijazni in da vejo vse, kar je potrebno za našo oskrbo. Čas se je spremenil. Svet medicine je prešel v sistem, ki jemlje nadzor tako bolnikom kot zdravstvenim delavcem in zahteva, da bolniki prevzemajo odgovornost za svojo zdravstveno oskrbo. Ta premik v gledanju na osveščenost bolnikov se je začel v ZDA z gibanjem za državljanske pravice leta 1970 in se razširil po letu 1999, ko je Medicinski inštitut v ZDA izdal poročilo z naslovom MOTITI SE JE ČLOVEŠKO (To Err is Human), v katerem je navedeno, da vsako leto okoli 44 do 98 tisoč Američanov umre zaradi medicinskih napak.

Podprite nas!

Društvo pljučnih in alergijskih bolnikov Slovenije
Rakovniška ulica 4, 1000 Ljubljana

KAJ JE OSVEŠČEN BOLNIK

Veliko razlag imamo o tem, kaj je osveščen bolnik, vendar večina meni, da mora bolnik prevzeti aktivno vlogo v vodenju svoje bolezni s sodelovanjem in učenjem o svoji bolezni in zdravljenju. Takšen način je namreč nujen, da vzdržujemo zdravje sredi zdravstvenih problemov in izzivov.

KAJ MORATE DELATI KOT OSVEŠČEN BOLNIK:

1. Prevzeti morate odgovornost! Zavedati se morate, da poznate svoje telo bolje kot katerikoli drug in s tem boste pomagali sprejeti odločitve o zdravljenju.

2. Postaviti si morate cilje! Razumeti je treba, da človeško telo ne reagira vedno tako, kot pričakujemo. Zato je pomembno, da si postavimo cilje - v nekaterih primerih imamo lahko cilj, da ozdravimo, v drugih želimo voditi stanje ali bolezen ali pa se moramo naučiti obvladovati medicinski problem.

3. Sodelovati morate z drugimi! Bodite aktivni v svojem zdravstvenem timu, s temda se zavedate, da sodelovanje pomaga v sprejemanju odločitev pri vaši diagnozi in zdravljenju.

4. Zbirajte dokaze! To pomeni, da se opazujete, spremljajte simptome in družinsko zgodovino bolezni, sodelujte pri medicinskih testih in v razpravah z drugimi bolniki.

5. Bodite pameten potrošnik zdravil in storitev!

6. Podpirajte zagovornike bolnikovih pravic! Zagovorniki bolnikov pravic pri nas so tako Ministrstvo za zdravje, nevladne organizacije bolnikov, varuh človekovih pravic in posebej bolnikovih pravic.

7. Sodelujte z odločitvami! Ker ste sodelovali v fazi sprejemanja odločitev z zdravstvenimi delavci, se čutite trdni, da sprejmete odločitev in jo tudi upoštevate.

Na ta način boste partner zdravstvenim delavcem in boste sodelovali v procesu odkrivanja, preprečevanja in zdravljenja bolezni.

8. Pomagajte preprečevati medicinske napake!

Pri nas uporabljamo zavajajoč izraz zdravniška napaka za medicinsko napako.

Medicinska napaka je izraz, ki opisuje dogodek, ki se je zgodil pomotoma med zdravstveno oskrbo, ki je lahko (vendar ne nujno) povzročila začasno ali stalno telesno ali psihično okvaro. Isti pomen imajo izrazi, kot sta stranski učinki ali zmota (Hofer et al., 2000). Primeri medicinskih napak so napačna diagnoza, napačna operacija in dajanje napačnih zdravil. Možne so tudi situacije, ki nastanejo zaradi

zanemarjanja ali namena škodovati, vendar so te redke. Medicinske napake se lahko pojavijo kjerkoli, v ambulanti, bolnišnici, zdravstvenem domu, v lekarni na bolnikovem domu, med potekom nege.

Pri nas nimamo statističnih podatkov o medicinski napaki, kar pomeni, da je težko razumeti celotno paleto težav. Ena od raziskav je na primer ugotovila, da je v večini držav v razvoju vsaj polovica medicinske opreme neuporabne ali delno uporabne, kar predstavlja grožnjo bolnikom.

V raziskavi, opravljeni o medicinskih napakah v ZDA leta 2004, je imelo 34 % vprašanih srečanje z medicinsko napako. Tudi 50 odstotkov ljudi s kroničnimi boleznimi je povedalo, da so že doživeli medicinsko napako. V Španiji so v bolnišnicah ugotovili okoli 8,4 % napak. V Veliki Britaniji je 10 % bolnikov doživelo medicinsko napako v bolnišnici, od teh je v 8 % povzročila smrt.

Kdaj se medicinske napake pojavijo

Zdravstveni delavci sicer težijo k varni, visoko kvalitetni oskrbi z namenom zmanjšati medicinske napake. Današnje raziskave kažejo, da medicinska napaka najpogosteje ne nastane zaradi malomarnosti zdravstvenih delavcev, ampak največkrat zaradi težav v delovnem procesu in vse večje specializacije zdravstvenih delavcev.

To pomeni, da morajo biti spremembe v celem sistemu, tako da se napako zgodaj odkrije in ne privede do škode. Gre za odgovornost zdravstvenega sistema, ki zagotovi zmanjšanje medicinskih napak.

